

Г.І. Лановська, канд. екон. наук, доц. (КНТЕУ, Київ)
Т.В. Лінник, студент (КНТЕУ, Київ)

СУЧАСНІ ПІДХОДИ В ОЦІНЮВАННІ ВАРТОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Управління вартістю підприємства передбачає достовірну оцінку його вартості. Від рівня якості проведених оціночних процедур залежить майбутня вартість компанії в разі купівлі-продажу, визначення стратегічних планів розвитку, вартість застави при кредитуванні та ринкова вартість її цінних паперів.

В науковій літературі не існує єдиного підходу до оцінювання вартості підприємства. Проте серед них є три загальноживаних – це ринковий підхід, дохідний та витратний (майновий).

Ринковий підхід – це система методів, що передбачають порівняння підприємства з підприємствами-аналогами. До них відносять: метод компанії-аналога (ринку капіталу); метод угод (продажів); метод галузевих коефіцієнтів. Метод компанії-аналога частіше застосовують для оцінки невеликого пакета акцій підприємств, що будуть функціонувати далі. Для оцінки підприємства повністю використовують метод угод, тоді інформаційною базою є реальні ціни купівлі-продажу компаній. Метод галузевих коефіцієнтів використовує співвідношення ціни і певних фінансових параметрів підприємств. Такі коефіцієнти розраховуються під час статистичних досліджень.

Дохідний підхід передбачає визначення вартості підприємства, шляхом приведення майбутніх прогнозованих доходів до теперішньої вартості. Виокремлюють: метод капіталізації доходів; метод дисконтування грошових потоків. Загалом цей підхід передбачає розрахунок показника грошового потоку, що генерується бізнесом та приведення його до теперішньої вартості за допомогою ставки дисконтування, що враховує ризики, характерні для бізнесу [1].

Витратний підхід або інша назва – майновий – визначає оцінку вартості підприємства через оцінку вартості активів за вирахуванням зобов'язань. В складі даного підходу виокремлюють: метод чистих активів та метод ліквідаційної вартості. В процесі використання методу чистих активів необхідно оцінити активи і зобов'язання на звітну дату, врахувати вплив інфляції, здійснити оцінку поточної вартості вимог та в кінцевому результаті розрахувати чисту вартість активів, шляхом вирахування вартості переоцінених зобов'язань з переоціненої вартості активів [2].

В процесі вибору методів оцінки бізнесу, необхідно звертати

увагу на переваги та недоліки кожного (табл. 1).

Таблиця 1

Переваги та недоліки методів оцінки вартості підприємства

Підхід	Переваги	Недоліки
Ринковий	Враховує аспекти ринку, відображає очікування покупців, використовує фактичні дані.	використовує ретроспективні дані, складність збору та обробки даних, ймовірність відсутності компаній-аналогів, вимагає коригувань [2].
Дохідний	Універсальний; враховує: майбутні грошові потоки, ринковий вплив, ризики, знос обладнання.	складність врахування майбутніх тенденцій, результати мають імовірнісний характер; складність і трудомісткість розрахунків [3].
Майновий	Ґрунтується на оцінці реальних підприємств; наявність повної інформації; враховує дійсну економічну ситуацію, дозволяє відобразити фактично здійснені витрати.	складність оцінки нематеріальних активів, гудвілу та ін.; не враховує майбутні потоки та ефективність використання активів; така оцінка рідко відповідає дійсній вартості активів на ринку [2].

Підводячи підсумок, слід зазначити, що оцінка вартості підприємства повинна починатися з обґрунтування цілей її проведення, вибору підходу і методу. Для більш об'єктивної оцінки слід використовувати декілька підходів і методів, проводячи їх подальше зіставлення для отримання інтегральної оцінки.

Список використаної літератури

1. Карцев П.В. Обзор практики применения доходного подхода к оценке бизнеса / П. В. Карцев, А. А. Аканов // Вопросы оценки. – 2012. – No 2. – с. 2–19.
2. Хімїон О.О. Теоретичні і методичні засади оцінки управління вартістю компанії/ О.О.Хімїон // Актуальні проблеми економіки.– 2010.–No 5 (107). – с.150-158.
3. Мамонтова Н.А. Управління вартістю компанії: теор.-методолог. аспекти/ Н.А.Мамонтова // Актуальні проблеми економіки.–2010.–No 8 (110). – с.135-139.